

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1702. usque ad annum 1708

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1781

VD18 13322648

§. 91. Religionum dissidia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67633](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67633)

Sæc. XVII.
A. C. 1705.

post die literas quoque ad ipsum Imperatorem, ejus Conjugem, Colonitium, Lambergum, Grimaldum Cardinales, plures Præsules, & P. Ingelbertum Bischof Jesuitam Cæsaris Confessarium Pontifex dedit, exponens, quod suspiciones, quas Cæsaris Ministri contra Papam Cæsari ingesserint, solo veritatis & justitiæ lumine dispellere paratus sit: Ubi vero Pontifex *primarum precum* jus Cæsari, eoquod is nondum a Sede Apostolica confirmatus esset, in dubium vocare aggrediebatur, tum vero gravis utrinque exorta est altercatio, moxque aculeatis oppido libellis certatum, demonstratumque, minime necessariam esse prætensam hanc confirmationem, sine qua Imperatorum non pauci, priusquam Germaniæ concordata fuissent erecta, hoc jus absque ulla oppositione exercuissent &c. Demum vero controversia de Nationali Ecclesia hunc in modum composita est, ut deinceps Papa per Visitatorem Apostolicum reddituum rationem exigere quidem valeat, semper tamen eidem adjungatur Deputatus natione Germanus.

§. XCI.

Religionum dissidia.

Jam dudum Mennonitæ, qui se Calvinistas dicebant, in Palatinatu per

Gottfrid.
Hist. cont.
p. 634. l. 14.
Ketteler Decad. 5. p. 293.

Y 2

Sæc. XVII.
A. C. 1705.

detortas pacis Westphalicæ interpretationes & Protestantium Principum manus sectam suam propagare nitentur quorum novationibus, & conflictibus & pressione querelis ac commentis Joannes Guilielmus Palatinus Elector strenuus quidem sese opposuit, Fridericus tamen Brandenburgicus Elector, ut veterum Catholicorum vexatione Palatinum concedendam Calvinistis libertatem adgeret, die tertia Januarii edito decreto Magdēburgensi Senatui injunxit, ut omnia hujus Ducatus monasteria, Ecclesias, Ecclesiasticos, Canonicatos, Scholas, redditus &c. exacte conferberet, ut postea Catholicis, uti in Palatinatu aliisque ditionibus Principum Catholicis subjectis contra Calvinistas statutum agebat, eorum bona & Tempora eripi ac imminui possent: Communitatibus Catholicis, qui in ejus ditionibus habitant, acerbasque de utroque Castellæ poenas sumpturum, nisi Riswicensem clausula deleteretur, & Protestantibus indemnitati in Palatinatu, Hungaria & Silesia per Conventum Ratisbonensem consulatur, insuperhabito privilegio Protestantibus adeo familiaris: *Cujus est Regio, ejus quoque religio, Dominus territorii est Dominus religionis, Jus Reformationis est sequenda*

ritorii &c. Jamjam Magdeburgi, & Hal-
 berstadii exequendo Electoris decreto
 initium datum est: cum ergo Catholici
 præter duas Cathedralis, aliasque Col-
 legiatis, insuper multas alias Ecclesias
 & octodecim Monasteria ibidem possi-
 derent, horum jacturam, ac inde in
 irreparabilem calamitatum abyssum re-
 ligionem Catholicam præcipitari, nec-
 non maximum animarum, salutisque
 damnum imminere veriti, omnium no-
 mine Patrem Conradum Brüningshof-
 sium Halberstadiensem Guardianum
 Ord. S. Francisci Recollectorum Ratis-
 bonam ad Imperii comitia ablegarunt,
 qui etiam gravibus oppido verbis ac
 sententiis exposuit, ad eum necessitatis
 casum rem esse devolutam, ut ad præ-
 vertendam Status publici ruinam nil
 aptius esset, nisi ut inter dissidentes re-
 ligiones juxta Westphalicæ pacis præ-
 scriptum æqualitas, concordia & uni-
 tas servaretur: si ergo Principes Ca-
 tholici Protestantibus sibi subjectis hu-
 jus pacis beneficium denegarent, &
 Brandenburgicus Elector suum decretum
 contra Catholicos executioni daturus
 esset, absdubio Catholici Magdebur-
 genses & Halberstadiani e patria in a-
 marissimum exilium migrare coacti,
 extremo conscientix, necnon animæ
 corporisque periculo exponerentur, at-
 que

Sæc. XVII.
 A. C. 1705.

Sæc. XVII. que ex tota Saxonia religio Catholica
A. C. 1705. extirparetur: Eapropter se Cæsaris,
 aliorumque Principum Catholicorum
 opem ad avertenda hæc mala implo-
 rare, jussum esse dicebat. His expo-
 sitis, atque ad acta relatis Guardia-
 nus Viennam contendit, habitoque collo-
 quio Cæsarem rogavit, ut ad tollenda
 Calvinistarum gravamina Deputatos
 Düffeldorpium mittere festinaret: an-
 nuente igitur Cæsare Catholici Bran-
 debürgico supplicarunt, ut interim de-
 creti sui executionem differret, quo
 facto Elector Diestum & Burhardum
 ad præfatam urbem ablegavit, Catho-
 licum Clerum sollicitans, ut hoc nego-
 tium apud Electorem Palatinum, ce-
 terosque Principes Catholicos urgere
 haud cunctarentur: Tandem vero mu-
 tuo utriusque partis consensu ibidem
 conventum, ut *Simultaneum*, ut vocant
 exercitium, in locis, ubi id sub Ele-
 ctoribus Palatinis sectæ addictis nun-
 quam viguit, penitus tollatur, Eccle-
 siarum redditus inter Catholicos & Cal-
 vinistas dividantur, indultaque sectæ
 libertate circa matrimonia inter Catho-
 licos & Calvinistas inita, & circa fi-
 liorum inde susceptorum educationem
 ac tutelam articulus die vigesima prima
 Novembris stabilitus observetur. Hanc
 vero transactionem nonnisi necessitas, &

& gravioris mali metus excusare pote- Sæc. XVII.
 rat; nam Palatinus Elector Protestan- A. C. 1705.
 tibus nonnisi aliena & injuste in vasa
 eripuit, Magdeburgenses autem &
 Halberstadienses Catholici iis, quæ sua,
 non aliena possidebant, spoliabantur;
 favebat insuper Palatino jus Reforma-
 tionis ratione territorii & superioritatis
 sibi ex communi lege, Imperii recessi-
 bus, & contractibus, & pacis West-
 phalicæ Artikulo V. §. 12. v. *Quantum*
 competens. Hæc tamen jura, Prote-
 stantes duntaxat sibi, non autem Ca-
 tholicis favere volunt, quocirca etiam
 Papa non modo Lambergium Cardina-
 lem, & Jaurinensem Episcopum sed e-
 tiam Electorem Palatinum suis literis,
 ut Brandenburgico decreto obsisterent
 excitabat, hæc ad eum perscribens:
 „Innotuisse arbitramur, ac molestum
 „accidisse Nobilitati Tuæ Decretum
 „Marchionis Brandenburgensis, quo pa-
 „lam professus est, velle se vicem red-
 „dere Principibus Catholicis pro gra-
 „vaminibus per eos, ut asserit, illatis
 „professoribus illius sectæ, cui temere
 „nomen Evangelicæ tribuitur, ipseque
 „Marchio in primis adhæret, atque
 „opitulatur, ac propterea se pariformi-
 „ter acturum cum Catholicis, præfer-
 „tim iis, qui sunt ex utroque Clero in
 „Ducatu Magdeburgensi, ac Principatu
 „Hal-

Sæc. XVII.

A. C. 1705

„Halberstadiensi, nisi in Conventu Ra-
 „tisbonensi, ubi res in deliberatione
 „versatur, eorundem Sectariorum in-
 „demnitati consulatur. Quanta ini-
 „quitate prolatae sint hujusmodi mi-
 „næ adversus innoxios: quanta e-
 „tiam audacia erga Catholicos Princi-
 „pes, per se satis liquet. Cogimur
 „proinde Te, quem Zelo pro Ortho-
 „doxa religione fervere novimus, &
 „cujus etiam honor ea in re agitur,
 „hortari, ut Catholicorum tutelam stren-
 „nue suscipias, eorumque causam for-
 „titer asseras, neque pari eos lance
 „cum Hæreticis pensari patiaris. Quod
 „Deo acceptum, Nobisque perjucun-
 „dum erit, qui optamus Te semper
 „magis bene mereri de Ecclesia Dei.

§. XCII.

*Principum atque Illustrium obitus**Kettl. Decad.*

5. p. 316.

*Theatr. Edu-**rop. t. 17.**pag. 181.*

Mense Octobri vix inchoato Augustus
 Fridericus Holsato - Gottorpiensis
 Lubecensis Pseudo-Episcopus
 concessit; mox igitur Christianus
 Augustus ejusdem familiæ Princeps
 armata manu hunc Episcopatum, nec
 non Cuthinensem arcem Episcopalem
 invalit, eoquod non modo in Coadju-
 torem jam antea electus fuisset, sed et
 tiam inter Domum Gottorpiensem &
 Cap-